

УДК 37.014

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ОСВІТИ В НІМЕЧЧИНІ*Погорєлова Т.О., доцент,**tatarogo87@gmail.com**Мельник М.Г., здобувачка вищої освіти,**mariamelnik689@gmail.com**Національний технічний університет**«Харківський політехнічний інститут»*

З початком повномасштабного вторгнення в Україну країни-агресора багато молоді виїхало за кордон, і перед ними постало питання обрати вищі навчальні заклади, щоб отримати вищу освіту.

В умовах сучасної глобалізації перед молоддю відкриваються величезні перспективи, але водночас швидко зростає і рівень конкуренції на ринку праці. Тому чим більш якісна освіта буде отримана, тим більше шансів з'являється знайти гідну високооплачувану роботу. Враховуючи це, варто звернути увагу на вищі навчальні заклади Німеччини.

Німецька система освіти – одна з найдавніших у світі і вдало поєднує багатовікові університетські традиції та новітні освітні тенденції.

За даними сайту Освіта.ua: «У вищих навчальних закладах Німеччини навчаються та проводять дослідження близько 250 000 іноземців з усього світу, що становить 12% від всіх студентів Німеччини. За кількістю іноземних студентів Німеччина посідає разом з Англією друге місце після США. При цьому українці посідають шосте місце поміж всіх іноземних студентів – на сьогодні до німецьких вузів зараховані близько 9000 українців. 2 тисячі студентів кожного року навчаються у Німеччині за стипендіями DAAD (Німецька служба академічних обмінів). Українські студенти обирають такі спеціальності для навчання як економіка, економічна інженерія, право, інформатика, германістика, музика. Для захисту дисертації обирають здебільшого фізику/астрономію та машинобудування. Найпопулярніші університети серед українців: HU Berlin, Heidelberg, Duisburg-Essen, München, Fern-U Hagen, а улюблені університети для вивчення прикладних наук: FH Köln, HS Mittweida» [1].

Німецька освітня система складається з початкової школи (вік від 6 до 9 років) та середньої школи, яка, у свою чергу, поділена на дві

фази: у першій діти навчаються з 10 до 15 років (середня школа) і в другій: з 16 до 18 років (старша школа). Тобто тривалість навчання в німецьких школах дорівнює дванадцять-тринадцять років. Останні пару років такої школи дуже схожі з першими роками навчання в українських вищих навчальних закладах. Саме тому, для вступу до вищого навчального закладу Німеччини, необхідно закінчити не менше одного року навчання в університеті в Україні. Щоб навчання в Німеччині давалася простішим, краще заздалегідь підтягти навички німецької та англійської мов. Звичайно, є можливість вступу в європейський університет і без закінчення першого курсу в вітчизняному університеті. Але, для цього необхідно буде пройти підготовку тривалістю в два семестри в підготовчому коледжі, що знаходиться при університеті.

Більша частина університетів Німеччини – державні (всі студенти, у тому числі і іноземці, мають право на безкоштовне навчання), але є і приватні.

За статистикою, більшість учнів із-за кордону отримують ступінь бакалавра, і лише невеликий відсоток з них, бажає отримати ступінь магістра. Також, здобути освіту в Німеччині можна абсолютно будь-якого ступеню, що і підтверджує велика кількість учнів, які отримали звання кандидатів наук і успішно захистили дисертацію.

В Німеччині управління освітою є децентралізованим. Відповідно до німецької конституції, держава контролює систему освіти в країні, але, в той же час, у кожній із 16 федеральних земель існує своє Міністерство, яке керує усіма питаннями освіти.

Під час навчання у німецьких вищих навчальних закладах студенти отримують повну академічну свободу, - це важлива відмінність системи освіти в Німеччині.

За даними сайту Освіта.ua: «Систему вищих навчальних закладів в Німеччині складають: університети, технічні університети, університети прикладних наук, творчі, спеціальні, недержавні та приватні вузи» [1].

Університетська освіта проходить у два етапи. На початковому ступені навчання триває від трьох до чотирьох кварталів і, за умовами успішного завершення, дає право на надання кваліфікації ліценціата. На наступному етапі студенти мають можливість стати магістрами або спеціалістами, але це займе більше часу - від чотирьох до шести семестрів. Останній етап університетської освіти - написання випускної кваліфікаційної роботи.

Школа прикладних наук — найкоротший шлях до вищої освіти Німеччини. Здобуття освіти у вищій школі триває від трьох до чотирьох років і надає можливість здобути знання за однією з найпопулярніших спеціальностей: сільське господарство, менеджмент та економіка, комп'ютерні технології тощо. Після успішного закінчення курсу присвоюється кваліфікація *Diplomgrad*.

Основна відмінність професійних академій від попередніх двох типів навчальних закладів — спрямування на отримання практичних навичок. Студенти поєднують навчальний процес зі стажуванням та практичними заняттями безпосередньо на робочому місці відповідно до обраної спеціальності. Поєднання навчання та роботи дозволяє професійним академіям підготувати повністю підготовлених фахівців наприкінці програми. Тривалість навчання — три роки, які поділяються на шість семестрів, два роки загального навчання та рік поглибленого.

У Німеччині існують також недержавні, приватні вузи. За даними сайту <https://eurostudy.uz.ua> : «Поряд з церковними теологічними вузами сюди відносяться приватні вузи з державною акредитацією, сектор, який у Німеччині став розвиватися відносно недавно, зараз їх близько 50. До особливостей приватних вузів відносяться плата за навчання - в даний час від 1500 до 4000 Євро за семестр, а також нерідко викладання англійською мовою, більш жорсткі критерії прийому абітурієнтів, максимально сконцентровані терміни навчання» [2].

Перевагами навчання у вищих навчальних закладах Німеччини є те, що у Німеччині діє багато стипендіальних програм та грантів від уряду та різноманітних організацій; перед випускниками відкриваються широкі можливості для побудови успішної кар'єри; наявність студентських квитків дають можливість подорожувати країною у рамках навчального процесу.

Література:

1. Навчання в Німеччині. URL: https://osvita.ua/abroad/higher_school/germany/
2. Вищі навчальні заклади Німеччини. URL: <https://eurostudy.uz.ua/Німеччина>
3. Особливості системи освіти в Німеччині [Електронний ресурс]. URL: <https://migrant.biz.ua/nimechina/navchannya-de/osvita-v-nimechchyni.html>